

BIJ'!

WWW.BIJ'-FESTIVAL.NL

BIJT! Kunst over Voedsel Festival 2025

BIJT! Kunst over Voedsel Festival vertelt met de taal van de kunsten het verhaal achter ons voedsel.

Zonder oordeel en altijd met de uitnodiging tot reflectie, gesprek en ontmoeting.

1. Inleiding

Na de eerste editie van BIJT! in juni 2023 wisten we het eigenlijk al wel zeker: BIJT! komt terug, want BIJT! is nodig.

Met deze eerste editie was BIJT! een schot in de roos. In een kort tijdsbestek heeft BIJT! zich ontwikkeld tot een snelkookpan van mooie activiteiten op Noordkade Veghel. Er is een samenhangend programma gepresenteerd in het thema kunst over voedsel, waar de bezoekers bijzonder positief op reageerden. De initiatiefnemers voelen de kracht en potentie van dit festival en gaan BIJT! verder door ontwikkelen, samen met kunstenaars, de partners op Noordkade Veghel, voedselproducenten en het onderwijs.

Harry Vermeulen, directeur Blauwe Kei Theater aan de Noordkade: “De eerste editie van BIJT! Kunst over Voedsel Festival op onze Noordkade is wat mij betreft uitstekend uit de verf gekomen en heeft bij veel bezoekers echt een snaar geraakt. Nederland is met BIJT! een spraakmakend én smaakmakend festival rijker!”

“Het programma van BIJT! 2023 kende een aantal hele mooie parels die op Noordkade Veghel gevonden konden worden en soms meer publiek verdienden. We gaan deze eerste editie goed evalueren en bekijken hoe we in de voorgenomen komende edities mooie, smakvolle voorstellingen, exposities en activiteiten kunnen aanbieden aan een zo groot mogelijk publiek.” aldus Sebastiaan Beks, voormalig directeur Cultuur Haven Veghel.

In dit plan nemen we u mee in onze ambities, voornemens en aanpak om in juni 2025 een nieuwe en relevante editie van BIJT! Kunst over Voedsel Festival te realiseren.

2. Waarom BIJT!

Op Noordkade Veghel zijn we dagelijks bezig met kunst en cultuur, we voelen de noodzaak om met de taal van de kunsten de dialoog aan te gaan over ons voedsel. Immers: kunst en cultuur zet ons aan het denken, over onszelf en over de samenleving. Kunst komt binnen in ons onderbewuste. Kunst is van iedereen. Het is voeding voor onze geest én ons hart, brandstof voor een open en eerlijk gesprek met elkaar en van iedereen.

Juist de combinatie van kunst en ons voedsel werkt verbindend; het samen genieten van eten, het plezier van het koken en de schoonheid van bijvoorbeeld een met mooi keramiek gedekte tafel. Je ziet, hoort of proeft hier niet alleen. Je beleeft. Met al je zintuigen. Door kunst kan je een verschil maken en bezoekers met andere ogen laten kijken naar ons voedsel, nu en in de toekomst.

Uit de reacties van bezoekers, stakeholders en pers tijdens de eerste editie hoorden we terug dat het gekozen concept Kunst over Voedsel nog niet eerder vertoond of gezien is. De sterke koppeling van het thema voedsel aan de kunsten op de historische locatie Noordkade in dé agrifoodregio van Nederland raakt de juiste snaar.

Maar het gaat verder dan de intrinsieke motivatie van de initiatiefnemers. BIJT! is juist ontstaan vanuit een maatschappelijke noodzaak. We willen bijdrage leveren aan het vraagstuk: Hoe voeden we onszelf? Hoe voeden we ons op een verantwoorde manier, in balans met onze wereld en gezond voor onszelf en wat is die manier? Hoe kunnen we zo produceren dat we de hele wereld kunnen voeden?

Met BIJT! willen we het maatschappelijke probleem over onze voedselvoorziening agenderen. Hoe we het nu doen, dat is niet houdbaar voor de toekomstige generaties. We willen impact maken door hier bewustwording te creëren bij ons publiek en we zetten daarvoor de kracht van de verbeelding en creativiteit in, zonder op voorhand een oordeel of stelling op te dringen. We laten de kracht van kunst en cultuur haar werk doen.

Een greep uit (recente) publicaties over onze voedselvoorziening, met alarmerende maar hoopvolle geluiden:

Huidige trend voedselvoorkeuren is niet houdbaar

De wereldbevolking groeit met meer dan 40% van 7 miljard in 2010 naar 10 miljard in 2050. Wanneer onze voedselvoorkeuren niet zouden veranderen, zou de voedselproductie in 2050 in vergelijking met 2010 met tientallen procenten moeten stijgen. Dat is onhaalbaar omdat we daarmee tegen de grenzen van onze planeet aanlopen.

Bron: <https://www.wur.nl/nl/onderzoek-resultaten/themas/van-honger-naar-voedselzekerheid.htm>

Bron: <https://nos.nl/video/2517147-voor-het-eerst-kweekvlees-proeven-in-eu-het-is-ongelooflijk>

Bron: <https://www.volkskrant.nl/kijkverder/2018/voedselzaak/artikelen/zo-voeden-we-die-10-miljard-monden-in-2050-met-behoud-van-de-aarde/?referrer=https://www.google.com/>

NOS Nieuws • Maandag, 12:58

Studie laat zien: win-win-dieet is goed voor mens én planeet

 Bouwe van Straten
Wetenschapsredacteur

Een dieet dat én goed is voor de planeet, én goed voor de mens. Dat is wat het in 2019 gelanceerde Planetary Health Diet zegt te zijn. En ook echt is, blijkt uit nieuw Amerikaans onderzoek.

Bron: <https://nos.nl/artikel/2523903-studie-laait-zien-win-win-dieet-is-goed-voor-mens-en-planeet>

NOS Nieuws • Woensdag 3 mei 2023, 13:36

VN-rapport: 258 miljoen mensen kampen met groot voedseltekort

In de wereld kampen 258 miljoen mensen met een groot tekort aan voedsel, blijkt uit een rapport van onder meer de VN en de EU. Het is een flinke toename ten opzichte van vorig jaar, toen 192 miljoen mensen ermee te maken hadden.

In Afghanistan, Burkina Faso, Haïti, Jemen, Nigeria, Somalië en Zuid-Soedan hebben mensen het meest te lijden onder acute honger. 376.000 mensen hebben ook de ergste vorm van een voedseltekort, namelijk hongersnood. VN-topman Guterres noemt het "onvergeeflijk" en "een falen van de mensheid".

Vooraf oorlogssituaties worden genoemd als oorzaak van de voedselproblemen in de wereld, maar ook klimaatverandering, de toenemende ongelijkheid en de economische nasleep van de coronapandemie hebben effect.

Bron: <https://nos.nl/artikel/2473695-vn-rapport-258-miljoen-mensen-kampen-met-groot-voedseltekort>

Al ons voedsel uit het lab

Column Acht miljard wereldburgers voeden zonder de aarde zwaar te belasten? Dat kan, schrijft Peter Kuipers Munneke.

29 november 2023 • Leestijd 3 minuten

[Luisteren](#) [Leeslijst](#)

Peter Kuipers Munneke is glacioloog bij de Universiteit Utrecht en weerman bij de NOS. Hij schrijft iedere vijf weken een column.

Bron: <https://www.nrc.nl/nieuws/2023/11/29/al-ons-voedsel-uit-het-lab-a4182715>

Over deze en nog veel meer geluiden willen we met elkaar, tijdens BIJT! Kunst over Voedsel Festival, in gesprek. We laten daarin de kunsten aan het woord. Als festival zijn we oordeelloos, het is aan ons publiek om eigen conclusies of consequenties te trekken.

2.1 BIJT! maakt impact

De initiatiefnemers achter BIJT! zijn ervan overtuigd dat creativiteit een cruciale rol speelt bij het aanpakken van de maatschappelijke uitdagingen van onze tijd. En de urgentie van de voedseltransitie is niet te ontkennen.

Het is daarom niet meer dan logisch dat we bij BrabantC een aanvraag doen binnen de regeling Matching Impactproject. We bouwen daarmee verder op het fundament dat in 2023 gelegd is, mede ondersteund door het Brabant C ontwikkeltraject. We zetten nu de volgende stap in de ontwikkeling van ons festival. We zoeken daarin nadrukkelijk verbreding en verdieping op in ons aanbod, zodat we verschillende doelgroepen kunnen verleiden naar BIJT! te komen.

Met de taal van de kunsten gaan we in dialoog met onze bezoekers om daarmee effect te sorteren op het niveau van kennis, houding en daarmee hopelijk ook hun gedrag. Op deze manier willen we een bijdrage leveren aan het maken van bewustere keuze aangaande ons voedsel. Zonder oordeel en altijd met de uitnodiging tot reflectie, gesprek en ontmoeting.

Daarin worden we ondersteund door bedrijven en organisaties die zich op dagelijkse basis hard inzetten voor een betere duurzamere voedselproductie en/of zich hard maken voor meer bewustwording van de consument. Juist in dé agrifood regio van Nederland vinden we elkaar op de inhoud, om zo samen op te trekken om maximaal impact te maken.

Impact maken kan op verschillende niveaus. Denk bijvoorbeeld aan de bezoeker die na het zien van een indrukwekkende documentaire diens eigen consumptiepatroon tegen het licht houdt. Of de mbo studenten die o.l.v. Social Chef Nele Vanderneede zich wekenlang onderdompelen in het project Diner van Toekomst, om daar te werken aan concepten die bijdragen aan een gezonder, duurzamer en eerlijker voedsellandschap en aan de gezondheid van mens, dier en planeet. Of misschien word je stil van een aangrijpend beeld in de expositie van Kadir van Lohuizen of wordt je geraakt door de voorstelling van Laika. Individueel of collectief: BIJT! zal impact maken. We reiken ons publiek nieuwe beelden, nieuwe informatie en nieuwe mogelijkheden aan en we nodigen hen uit eigen keuzes te bevragen, te onderzoeken, met elkaar te bespreken en mogelijk te herzien.

BIJT! is meer dan de som der delen. De unieke combinatie van een kwalitatief sterk aanbod, de symbolische locatie Noordkade (de herontwikkelde oude veevoederfabrieken) en de organisatiekracht van initiatiefnemers, partners en stakeholders maakt dat BIJT! Kunst over Voedsel Festival alleen maar in Veghel kan plaatsvinden. En dat BIJT! voor iedereen in Nederland de trip naar Veghel meer dan waard is. Hiermee geven we ook invulling aan onze ambitie om BIJT! voor heel Nederland en België aantrekkelijk te laten zijn.

Op Noordkade Veghel is de coöperatieve basishouding in het DNA van de bewoners. Dus ook bij de ondernemers op de Noordkade vinden we onze partners voor de komende editie. Zij zien BIJT! als een van de kernactiviteiten waarin zij gezamenlijk impact willen maken. Alle ondernemers hebben als gemene deler: voedsel en hoe voeden we ons, nu en in de toekomst. Ook gemeente Meierijstad onderstreept dit en ziet welke impact BIJT! al heeft gehad bij de eerste editie.

“BIJT! in Meierijstad is de plek waar culinaire creativiteit en kunstzinnige expressie samenkomen, een zintuiglijke viering die smaken en inspiratie verbindt in onvergetelijke ervaringen op een unieke locatie. Het ambitieuze én laagdrempelige festival wordt door het gemeentebestuur gezien als een absolute meerwaarde in het culinaire en culturele aanbod in de gemeente.”

Arno van Alebeek & Erik Tausch – beleidsmedewerkers cultuur Gemeente Meierijstad

3. Uitgangspunten BIJT! 2025

- BIJT! Kunst over Voedsel Festival onderscheidt zich doordat het juist met de taal van de kunsten een bijdrage wil leveren aan het bewust omgaan met ons voedsel.
- BIJT! is zonder oordeel, zonder sturing. BIJT! wil het publiek verrassen, verrijken en soms verwarren met kunst over ons voedsel. Om vervolgens daarover samen het gesprek aan te gaan, om nieuwe perspectieven te verkrijgen.
- BIJT! is spraakmakend en smaakmakend.
- BIJT! is toegankelijk voor een breed publiek;
 - voor cultuurminnaars tot culinaire alleseters
 - voor jong tot oud(er),
 - voor nieuwsgierige cultuurzoekers tot flanerende passanten
 - voor de bewuste duurzame bezoekers tot de kennis-over-duurzaamheid-zoekers
 - voor zakelijke inspiratie tot no-nonsense gezelligheidszoekers
 - voor ieders portemonnee
- BIJT! is co-creatie over de kunstdisciplines heen;
 - binnen de Cultuurfabriek-partners
 - binnen de Noordkade-bewoners
 - binnen samenwerkende partners/organisaties
 - met het onderwijs
 - met maatschappelijke partners
 - met culturele vakcollega's

In de eerste editie van BIJT! was de rode draad de consument en ons consumentengedrag. In de voorbereidingen voor de 2^e editie ligt de focus meer op de producent en onze voedselproductie. We benoemen dit niet actief in de communicatie. Immers: het gaat om de branding van BIJT! Kunst over Voedsel Festival. Door 'achter de schermen' de focus te leggen op de producerende kant van ons voedsel maken we samenhang in het programma, welke we de bezoekers daadwerkelijk laten ervaren tijdens BIJT! 2025. Gezien onze drietrappaanpak wordt in 2027 de focus gelegd op de toekomstperspectieven van ons voedsel.

Lessons learned

In de bovenstaande doelen zijn voor de scherpe lezer en volger van BIJT! Kunst over Voedsel Festival een aantal 'lessons learned' te herkennen. We hebben goed naar de uitkomsten van het publieksonderzoek gekeken (als extra bijlage in AIMS.brabanc) en hebben de uitkomsten van de interne evaluaties verwerkt in de aanpak naar BIJT! 2025.

In het kort: we nemen en benutten de ruimere voorbereidingstijd – we zorgen voor meer reuring ten behoeve van het festivalgevoel door terug te gaan naar 8 festivaldagen – we zoeken de breedte op in de programmering om zo voor én de inhoudelijke voorlopers én de volgers boeiend en relevant te kunnen zijn – we leggen in deze fase al contacten met het bedrijfsleven om op de inhoud duurzame samenwerkingen aan te gaan – in marketing en communicatie bouwen we door op het fundament van 2023 om zo bestaand en nieuw publiek aan BIJT! te binnen middels brand activation.

4. Tandem zetten in BIJT! 2025

4.1 Doelen

Met de opgedane ervaringen en geleerde lessen van de eerste editie zetten we nu onze tanden in de tweede editie van BIJT! Kunst over Voedsel Festival. We stellen ons de volgende doelen:

- Vasthouden en verdiepen van het inhoudelijke en artistieke concept 'Kunst over Voedsel'
- We profileren BIJT! als hét festival met kunst als voedingsbodem en aanjager van discussie en verandering
- Met een ruimere voorbereidingstijd in vergelijking met de eerste editie zetten we meer in op zgn. cross-over programmering. Dit zijn programmaonderdelen die door de Cultuurfabriek-partners in samenwerking gecreëerd worden en daarmee altijd uniek zijn.
- Waar BIJT! bij de eerste editie al een mooie 7,6 als cijfer van het publiek kreeg, gaan we nu voor een 8
- We beogen 15.000 bezoekers te ontvangen (50% meer ten opzichte van de eerste editie)
- Onze ambitie is een festivalprogramma te maken met regionale én bovenregionale aantrekkingskracht. Er is maar 1 Noordkade, 1 Cultuurfabriek, dus maar 1 BIJT!. Deze unieke combinatie maakt het festival onweerstaanbaar voor bezoekers van dichtbij én van veraf.
- BIJT! is er voor iedereen, dus we nemen zoveel mogelijk fysieke, sociale en financiële drempels weg
- BIJT! is ook genieten, in breedste zin van het woord. We creëren een goede balans tussen serieuze toon en 'fun'.

De inhoudelijke ingrediënten voor BIJT! 2025 zijn als volgt:

- Aansprekende kunst-/foto-exposities
- Prikkelend theaterprogramma
- BIJT! Bedrijf
- Muzikale Moestuin
- Optredens & presentaties vanuit diverse kunstdisciplines
- Kunst- & culinaire workshops / Kunsteducatieve programma i.s.m. het onderwijs
- Unieke cross-over programmering rondom Kunst over Voedsel

5. BIJT! nader bekeken

BIJT! Kunst over Voedsel Festival is van zondag 22 juni tot en met zondag 29 juni 2025. In 8 dagen tijd laten we de kunsten spreken, over ons voedsel, over onze eigen keuzes en over de keuzes die we maken.

Met de ervaringen van 2023 werken we toe naar een nieuwe editie in 2025. Het programma is altijd multidisciplinair. Het is spraakmakend en smaakmakend. We zoeken nog meer de samenwerking op binnen de Cultuurfabriek-partners. We willen het publiek verrassen, met professionele én amateurkunst. We kiezen voor de 2e editie voor een festivalduur van 8 dagen en geven daarmee gehoor aan het feedback en evaluatiepunten die opgebracht zijn na de 1e editie. Bezoekers gaven aan dat op sommige dagen ze de reuring en drukte die je zou verwachten van een festival een beetje gemist hebben. Ook zoeken we ons programma zo uit dat we voor BIJT! 2025 een interessante invulling over de 8 dagen bewerkstelligen. Op zondag 22 juni 2025 openen we feestelijk het festival waarbij pers en stakeholders voor uitgenodigd worden. We creëren dan direct ‘buzz’ in die dagen en laten op de festivaldagen tot en met zondag 29 juni alles bij elkaar komen.

5.1 Ingrediënten BIJT! 2025

Welke ingrediënten zijn er te verwachten? We nemen u alvast mee door de menukaart van BIJT! 2025.

Zoals al eerder geschreven in dit plan: BIJT! kan zich geen beter ‘festivaldecor’ wensen dan prachtige locatie Noordkade Veghel. Deze plek ademt Kunst over Voedsel uit, met het behoud van de industriële elementen en verwijzingen naar haar verleden als mengfabriek voor veevoerders. Voor (nieuwe) bezoekers aan BIJT! is alleen het bezoek aan de Noordkade al een beleving, en met de ingrediënten van BIJT! hopen we hen nog meer te verrassen.

Gezien het open karakter van Noordkade Veghel loop je van verschillende kanten het gebouw binnen. Dus bij de verschillende ingangen ga je iets van de ingrediënten van BIJT! zien. Zo loop je in de Malerij tegen een deel van de expositie van Kadir van Lohuizen aan. Zijn Food for Thoughts is een indringende en groots opgezette foto en video tentoonstelling die je als bezoeker met de neus op de feiten drukt, die je laat nadenken over de wijze waarop wij als mensheid zorgen voor ons voedsel. Hoe en door wie dat geproduceerd, verdeeld en geconsumeerd wordt. En wat de gevolgen zijn van het massaal produceren van voedsel. Zonder oordeel objectief in beeld gebracht.

Je loopt van deze expositie vervolgens op de muziek van de Muzikale Moestuin af in de Afzakkerij. Tijdens BIJT! is de Afzakkerij hét festivalcafé waar uiteenlopend repertoire te horen en te zien is, van bekende oude rotten in het vak tot piepvers jong talent.

Na een bezoek aan het festivalcafé duik je verder de diepte in door een bezoek aan de voorstelling WIER van Laika (tevens de Nederlandse première!), het volgen van een masterclass door HAS Green Academy of door aan te schuiven bij BIJT! in beeld, waar dagelijks kort en lang films vertoond worden over ons voedsel, en tegelijkertijd ook kunst over voedsel is.

En dan wordt het tijd om gewoon zelf aan de slag te gaan. BIJT! is namelijk niet een festival dat je alleen maar zittend hoeft te ervaren. Kunst over Voedsel gaat ook over de mooi met keramiek gedekte tafel, met unieke tafellinnen en servies. Via verschillende workshops kan je onder begeleiding van een kunstenaar en vakdocent zelf aan te slag om bijvoorbeeld tafellinnen te zeefdrukken of je eigen keukenmes te smeden.

BIJT! vergeet haar jonge publiek ook niet. Jonge deelnemers aan de CHV Academy Talentenklassen worden gekoppeld aan professionele artiesten en kunstenaars en samen maken zij Kunst over Voedsel. En wat te denken van het Kinderkunstdiner, waar zij tekenen en schilderen met diverse natuurlijke ingrediënten aan een heerlijk drie gangen menu.

Wat zeker niet overgeslagen mag worden, is BIJT! eens wat anders. In samenwerking met verschillende culturele gemeenschappen, woonachtig in Meierijstad, is het eten het uitgangspunt om via kunst, rituelen, gebruiken en tradities het rijke verhaal achter dat eten te vertellen, met elkaar te delen én natuurlijk met elkaar te eten.

5.2 Contouren programma

Op dit moment, juli 2024, hebben we de contouren van BIJT! Kunst over Voedsel Festival 2025 geschetst. In de bijlage (separate upload in AIMS.brabantC) ziet u het voorlopige programma, dat we (mede afhankelijk van de te verwerven financiële middelen) komende maanden verder uit werken. U leest daar ook meer details over dat voorlopige programma. In deze paragraaf geven we de samenvatting en de hoogtepunten weer.

Het programma is grofweg te verdelen in deze onderdelen:

- Unieke cross-over programmering rondom Kunst over Voedsel (deels vrij toegankelijk en deels met ticketverkoop)

Een nieuw element voor BIJT! 2025 zijn de cross-over programmaonderdelen, waarbij de vier Cultuurfabriek-partners de handen nog meer ineen slaan. Binnen de Cultuurfabriek en samen met andere organisaties op en buiten Noordkade Veghel wordt een uniek programma gecreëerd, toegespitst op kunst over voedsel. Elke Cultuurfabriek-partner brengt haar eigen expertise in, om zo samen meer te creëren dan de som der delen. We zoeken elkaar actief op en versterken elkaar nog meer dan we gewoonlijk al doen.

Dit zijn op dit moment de voorgenomen cross-over activiteiten:

- Kinderkunstdiner, onder leiding van een theatrale Chef gaan de jongste bezoekers zelf 'koken' en creëren zij met diverse natuurlijke ingrediënten een heerlijk menu.
- BIJT! Talkshow, meerdaags als 'anker' en 'rode draad' door het festival heen.
- BIJT! eens wat anders! – in samenwerking met verschillende culturele gemeenschappen, woonachtig in Meierijstad, is het eten het uitgangspunt om via kunst, rituelen, gebruiken en tradities het rijke verhaal achter dat eten te vertellen.
- Verdiepend programma rondom de expositie Food for Thoughts
- BIJT! in Beeld, dagelijks film- en documentaire programma
- Optredens & presentaties vanuit diverse kunstdisciplines (deels vrij toegankelijk en deels met ticketverkoop)
 - Het thema Kunst over Voedsel wordt meegenomen in cursusjaar 2024-2025 bij beeldend, dans, muziek en theater. En dan is BIJT! de logische plek voor de eind expo of presentatie
 - Uiteenlopende muziek- dans en theateroptredens
 - Presentaties van Talentenklassen van CHV Academy. Circle of Talent.
- Aansprekende kunst-/foto-exposities (vrij toegankelijk)
 - Kadir van Lohuizen – Food for Thoughts
 - Lukas Gobel
 - Chloe Rutzerveld

- Jet Nijkamp
- Phoenix Cultuur expo's
- Kunst- & culinaire workshops / kunsteducatief programma
(deels vrij toegankelijk en deels met ticketverkoop)
 - bijzondere workshops binnen verschillende kunstdisciplines
 - masterclasses, lezingen, waarbij bijvoorbeeld talenten binnen CHV Academy gekoppeld worden aan de professionals die optreden of exposeren
 - Diner van de Toekomst, in samenwerking met Social Chef Nele Vandeneede en het Koning Willem 1 College
- Prikkelend theaterprogramma
(deels vrij toegankelijk en deels met ticketverkoop)
 - Laika – BALSAM
 - Laika – WIER (Nederlandse première)
 - René Pluijm- Wat eten we vandaag?
 - Fedde & de Carvalho - Luister! We eten
 - Rachel Zweije – WORTELEN
 - De Klimaatjes – KLIEKJESFEEST
 - Peergroep – Zerno
- Muzikale Moestuin
(vrij toegankelijk)
 - Optreden van professionals en amateurs
 - Ontbijtconcert aan de kade
- BIJT! Bedrijf
(met ticketverkoop of als sponsoractiviteit)

In het hart van de agrifood sector in Brabant reserveren we graag een bijzondere plek voor het bedrijfsleven. BIJT! brengt mensen bij elkaar, om met elkaar van gedachten en kennis uit te wisselen over voedsel en voedseltransitie. En wat dit betekent voor de consument of producent. Dit uitwisselen van gedachten stimuleren we via kunst. Laat je verrassen door een bijzondere expositie of verwarren door een theatervoorstelling. Maar met een biertje aan de bar genieten van de Muzikale Moestuin hoort er natuurlijk ook bij.

Culturele partners van BIJT!

We zetten graag in op duurzame samenwerking met culturele partners. Laika en Peergroup waren ook al te zien in de eerste editie van BIJT!

De samenwerking met Laika ontwikkelt zich in de richting van een artist in residence/partership met Blauwe Kei. Ook buiten BIJT! om is dit Belgische theatergezelschap inmiddels een graag geziene gast op de Noordkade.

Peergroup heeft als handelsmerk het aansnijden van maatschappelijke relevante thema's, en een van hun programmajnen betreft onze voedselvoorziening. Met haar opvallende voorstellingen die naadloos aansluiten op Kunst over Voedsel gaf Peergroup bij de eerste editie met Slachtvisite een bijzondere invulling aan het programma van

BIJT!. We zien de inhoudelijke samenwerking tussen Peergroep en BIJT! als waardevol en we zijn volop met elkaar in gesprek hoe we deze samenwerking voor de komende editie verder kunnen vormgeven.

Tijdens BIJT! 2025 hebben we de intentie om een 'prelude' te tonen op de door Peergroep nieuw te ontwikkelen voorstelling Zerno, apocalyptisch locatietheater dat de relatie tussen voedsel en oorlog onderzoekt. De intentie van Peergroep is om (binnen haar financiële mogelijkheden) de uiteindelijke voorstelling te laten uitvoeren door getalenteerde Oekraïense muzikanten, acteurs uit Nederland en Oekraïne, en Oekraïense lokale vluchtelingen als figurant. De voorstelling onderzoekt de actuele relatie tussen voedsel en oorlog, een thema dat historisch relevant is. Het gebruik van graan als krachtig symbool wijst op de invloed van voedsel op de wereld, zowel vroeger als nu. Tijdens BIJT! wordt Zerno verder ontwikkeld door middel van lezingen over de voorstelling en het onder de aandacht brengen van het belang van de onderwerpen die aan bod komen in Zerno.

In het spotlicht: BIJT! eens wat anders!

BIJT! eens wat anders! wordt een smeltkroes van geuren, smaken, muzikale klanken en kunstuitingen die we doorgaans niet op Noordkade Veghel zien. Op de kade presenteren de diverse in Meierijstad woonachtige culturen zich met hun eigen kunst & voedsel.

Hier draait het om verbinding: eten verbindt, kunst verbindt en wij als mensen zijn verbonden. Soms lijken we dat uit het oog te verliezen, bijvoorbeeld in het wij-zij denken of als het oude gezegde 'onbekend maakt onbemind'. BIJT! eens wat anders! gaat bewust op zoek naar de kunsten binnen de diverse gemeenschappen en maakt daarin de koppeling met eten, voedsel, tradities, rituelen, etc. We zijn allemaal deelnemers aan deze samenleving, maar vaak weten we maar weinig over 'de ander'. Wie je ook bent, waar je ook woont of waar je wieg ook gestaan heeft: we eten al-le-maal! Als er 1 remedie is dat onbegrip en polarisatie tegen zou kunnen gaan, dan is het wel ons eten. We kijken letterlijk bij elkaar in keuken, we proeven van het onbekende en genieten samen van kunst en voedsel.

De gemeente Meierijstad kent een lange historie van niet-Westerse culturen die in de gemeente huisvesting vonden vanwege het werk in de daar aanwezige voedingsindustrie. Denk o.a. aan FrieslandCampina (DMV), Agrifirm (CHV), MARS, Jumbo en Udea. Voor BIJT! eens wat anders vinden we een enthousiaste samenwerking met gemeente Meierijstad, beleidsadviseur sociaal domein Munira Ibrahim is inmiddels aangehaakt. Via haar komen we in contact met vertegenwoordigers van o.a. de Turkse, Marokkaanse, Surinaamse, Afghaanse, Syrische, Poolse en Oekraïense gemeenschap.

We willen nadrukkelijk de samenwerking aan met de verschillende gemeenschappen, om zo de mooiste verhalen over de kunst van het eten op te halen. Welke aandacht is er voor eten, welke verschillen zijn er en welke overeenkomsten? Hoe wordt er samen gegeten en welke waarde heeft dat? Het gaat onze culinaire en culturele nieuwsgierigheid prikkelen. Wat we nadrukkelijk niet willen, is het helemaal kant-en-klaar aanbieden aan de verschillende gemeenschappen uit Meierijstad in de zin van 'one size fits all'. Het gaat er juist om dat de gemeenschap zelf eigenaar wordt van hun aandeel aan BIJT! eens wat anders en met eigenheid en trots het eigen verhaal over Kunst over Voedsel vertelt.

Het uitgangspunt is en blijft Kunst over Voedsel. We nemen bij BIJT! eens wat anders het eten als uitgangspunt om via kunst, rituelen en gebruiken het verhaal achter het eten te vertellen. Het eten zelf is het leidend voorwerp, het verhaal/de kunst/het ritueel is de kern. Een ander belangrijk uitgangspunt is dat vertegenwoordigers van de verschillende culturele gemeenschappen zichzelf als eigenaar zien, om met trots hun verhaal achter het eten, de gerechten, de gebruiken, de rituelen en tradities te delen.

5.3 BIJT! achter de schermen

Festivalorganisatie De organisatie van BIJT! ligt in handen van de vier Cultuurfabriek-partners waarmee we vrijwel alle relevante knowhow in huis hebben. Daarbij laten we ons ondersteunen door externe professionals op specifieke vakgebieden zoals online marketing (Afdeling Online) en vormgeving en website (Yell & Yonkers). Net als bij de eerste editie wordt een ervaren externe projectleider aangetrokken.

We nemen de geleerde lessen van de eerste editie mee naar 2025. Een belangrijk punt van aandacht is balanceren van de organisatiedruk op de vier organisaties. Kijkende naar 2025 hebben we alvast twee grote voordelen: we hebben een ruimere voorbereidingstijd en we hoeven nu niet alles nieuw op te zetten en uit te vinden. We bouwen door op het fundament van 2023.

In het najaar van 2024 worden de werkgroepen samengesteld. In basis ziet de festivalorganisatie er als volgt uit:

Vrijwilligers

De coöperatieve werkwijze die op de Noordkade zo vanzelfsprekend is, nemen we ook mee het festival in. We zoeken actief de verbinding met de gemeenschap in de verschillende programmaonderdelen, zoals bijvoorbeeld bij BIJT! eens wat anders. Al betrokken vrijwilligers bij de Cultuurfabriek (deels vanuit St. Dichterbij in het kader van dagbesteding) hebben een rol in de voorbereiding en uitvoering van het festival. Dezelfde rol zien wij ook weggelegd voor vertegenwoordigers van specifieke publieksgroepen die tot dusverre nog minder betrokken zijn bij de activiteiten op de Noordkade. Of voor vrijwilligers die na de eerste editie enthousiast geraakt zijn en juist een steentje willen bijdragen. Ook zijn er verschillende vrijwilligers vanuit De Compagnie en Blauwe Kei betrokken bij de voorbereiding en uitvoering van BIJT!

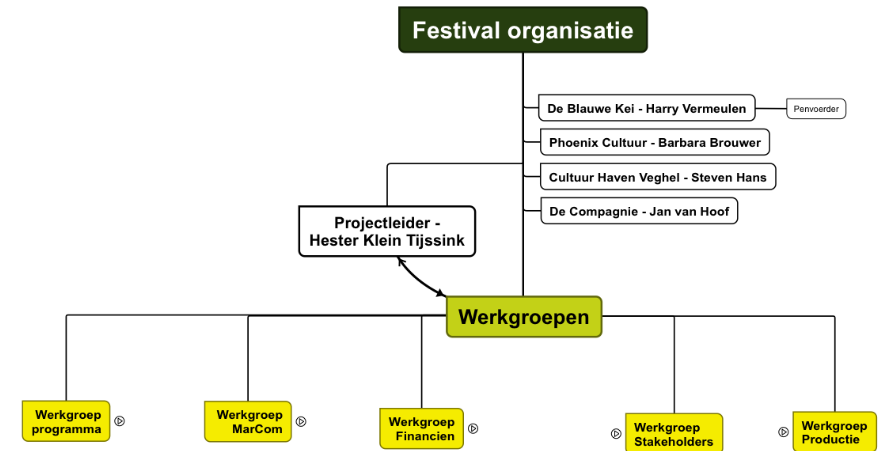
Wij gaan ervan uit dat ongeveer 75 vrijwilligers een rol zullen vervullen bij de voorbereiding en uitvoering van het totale festivalprogramma.

Samenwerkingspartners

In de eerste editie was één van onze onderzoeksvragen welke strategische partners passen bij BIJT! en wie zich duurzaam aan dit festival wil verbinden. We hebben ons daarin gefocust op zowel culturele als inhoudelijke als financiële partners.

De aanpak in 2023 was om diverse organisaties uit te nodigen als onze gast, om hen kennis te laten maken met het concept. Immers, zien is geloven. Door gasten rond te leiden, voor en achter de schermen te nemen en goed het verhaal van BIJT! uit de doeken te doen hebben we de belangstelling weten te krijgen van een aantal organisaties uit de private én publieke sector. Organisaties namen vervolgens hun eigen netwerk mee naar BIJT! omdat zij in dit festival een platform zagen dat aansloot op hun doelstellingen (zoals duurzaamheid, innovatie, voedseltransitie).

Tijdens de eerste editie hebben we met partners al vooruit gekeken naar de tweede editie. We houden de contacten warm en werken nu al toe naar een passende samenwerking. Daarbij is de inhoud altijd leidend. We vragen onze partners de rol als ambassadeur aan te nemen, om mee te denken in de inhoud, om samen naar buiten te treden waar mogelijk. In aanloop naar de komende editie stellen we wel de vraag voor financiële ondersteuning en deze vraag is nu ook beter te stellen. Organisaties hebben nu letterlijk beeld en geluid bij het festival en voelen zich meer verbonden.

Op dit moment verdiepen we de samenwerking met onder andere:

- Onze culturele partners:
 - BrabantC
 - VSB Fonds
 - Cultuurfonds Noord-Brabant
 - En de betrokken uitvoerende makers, musici, gezelschappen en kunstenaars
- Onze (beoogde) partners uit het bedrijfsleven/maatschappelijke organisaties
 - Ondernemers op de Noordkade
 - Imagro B.V.
 - Stichting AgriFood Capital
 - Stichting Culturele Belangen Meierijstad
 - New Brand activator
 - The Chocolate Factory
 - Stichting Samen tegen voedselverspilling
 - Met je hart
 - Stichting Join Us
 - Quiet
- Onze (potentiële) partners uit het onderwijs:
 - Koning Willem 1 College
 - HAS green academy
 - Cultuurkade
 - VO Meierijstad
 - PO Meierijstad
 - Kunstvakopleidingen mbo en hbo
- Gemeente Meierijstad
 - Afdeling cultuur
 - Afdeling economie
 - Afdeling sociaal domein

Het verbinden van een onderwijsinstelling aan ons festival biedt kansen voor zowel de ontwikkeling van het festival als de educatieve groei van studenten. Een voorbeeld hiervan is onze samenwerking met HAS green academy. Tijdens de eerste editie hebben we op kleine schaal samengewerkt, waarbij afstudeerder Lena Wabeke haar innovatieve concept van rivierkreeftbitterballen (link naar: een [smakelijke oplossing voor de invasieve rivierkreeften plaag in Nederland](#)) heeft getest. Dit leidde tot een succesvolle introductie van haar product tijdens de opening van het festival. De aanwezigheid van vertegenwoordigers van HAS green academy heeft niet alleen enthousiasme gewekt, maar ook inspiratie geboden voor toekomstige samenwerkingen. Door het festival te ervaren, kunnen we samen met de onderwijsinstelling inhoudelijke programma's ontwikkelen, zoals bijvoorbeeld masterclasses met het lectoraat Eiwittransitie in Voeding of Voedselproductie in een circulaire economie. Bovendien biedt het festival een platform voor studenten om hun ideeën te presenteren, zoals we hebben gedaan met Lena in 2023. Een plek om start-ups te bloei te laten komen. Deze synergie tussen onderwijs en festival creëert een vruchtbare bodem voor innovatie en kennisdeling.

5.4 Culturele codes

Governance Code Cultuur is een instrument voor goed bestuur en toezicht in de cultuursector. Het organisatie team van BIJT!, met als penvoerder Stichting Cultureel Centrum De Blauwe Kei onderschrijft deze Governance Code Cultuur. Bestuur en directies van alle Cultuurfabriek-partners werken ook al geruime tijd volgens de Governance Code Cultuur.

In de voorbereiding en uitvoer laten we ons leiden door de Fair Practice Code, dé gedragscode voor ondernemen en werken in kunst, cultuur en creatieve industrie.

BIJT! is een festival dat er voor iedereen is en wil zijn. Als vanzelfsprekend werken we aan het festival met de richtlijnen en tips van Code Diversiteit en Inclusie. We willen BIJT! toegankelijk en herkenbaar maken voor diverse publieksgroepen en willen daarmee een bijdrage leveren aan een inclusieve cultuursector.